

Glashelder

Marianne van der Zijde heeft een glasheldere visie: mkb-accountants die ondernemers ondersteunen met onder meer samenstellen en advies, kunnen alle vormen van controlewerk beter links laten liggen. Dat zijn gewoon twee verschillende disciplines, zo betoogde zij eerder bij Novak-TV en recent op Accountant.nl.

Wij zijn blij met de lovende woorden van Marianne voor haar gesprek met Novak. Ook wijzelf hebben het als een *fair* en open gesprek ervaren. Voor alles waarderen wij het dat Marianne ook in haar [opiniebijdrage](#) op deze site met geen spatje meel in haar mond praat. Ze legt haar kaarten open op tafel. Dan heb je ballen en dat kan niet van iedere beeld- en beleidsbepaler in accountantsland gezegd worden. Ook al zijn we het volledig met haar oneens.

De argumenten die Marianne aanvoert voor haar tweedeling tussen ondersteunende versus controlerende accountants doen terugdenken aan de pleitbezorgers voor *audit only* in het oob-segment. De primaire opdrachtgever van de controlerende, externe accountant is het maatschappelijk verkeer. Dat de rekening terecht komt bij het bedrijf waar de controle plaatsvindt, is al erg genoeg. Maar om zeker te zijn van een volstrekt onafhankelijke, kritische en betrouwbare controle moet het heel helder zijn dat de accountant op afstand staat van het bedrijfsbelang. En dus naast de controle niet ook advieswerkzaamheden verricht. De 'slager die zijn eigen vlees keurt' en/of 'je kunt geen twee heren dienen'.

Het is niet vreemd dat de vraag opkomt of die scheiding tussen controle en advies niet breder moet gelden. Waarom zou het maatschappelijk verkeer minder last hebben van een lichtere vorm van onafhankelijkheid bij de accountantscontrole van een niet-oob organisatie? De tegenwerping is vaak dat controleplichtige bedrijven buiten het oob-segment een minder grote impact hebben op de economie en/of geen externe aandeelhouders kennen. Of het maatschappelijk verkeer daar genoeg mee neemt, is de vraag en uiteindelijk aan de politiek om te bepalen. Wel is helder dat het enorme gevolgen zou hebben voor met name de middelgrote accountantskantoren, wanneer zij niet langer advieswerk mogen doen bij hun (verplichte of vrijwillige) controlecliënten. Dan kraakt het verdienmodel in alle voegen.

In de kleinere mkb-accountantspraktijk is het aantal jaarrekeningencontroles vaak op één hand te tellen, of zelfs volledig afwezig. Daarom is het terecht dat er ook dan scherp op de kwaliteit wordt gelet. Steeds meer kleinere kantoren hebben last van te zware, lastig uitvoerbare regelgeving voor hun beperkte controlepraktijk en leveren hun AFM-vergunning in. Een ontwikkeling waar, naar onze inschatting, de AFM en de NBA ook helemaal niet rouwig om zijn.

Marianne van der Zijde gaat nog een stap verder door te bepleiten dat ook allerlei vormen van assurancewerkzaamheden voortaan alleen door controlerend accountants worden verricht. Wat ons betreft is dat niet alleen een stap te ver maar ook een stap in de verkeerde richting. Wij zouden juist graag zien dat de 'assurance op maat'-dienstverlening voor en door mkb-accountants wordt verbreed. Ook omdat het maatschappelijk verkeer om meer vraagt dan alleen een verklaring bij de jaarrekening en de mkb-accountant bij uitstek geschikt is om maatwerk te leveren.

Het weghalen van bijvoorbeeld subsidieverklaringen bij de mkb-accountant betekent een forse lastenverzwaring voor mkb-bedrijven. Die kunnen dan alleen nog terecht bij grotere en veelal duurdere kantoren. Het zou natuurlijk ook een enorme aderlating voor accountants in de mkb-praktijk betekenen. Maar de door Marianne beoogde Chinese muur tussen controle versus advies/ondersteunen is vooral de doodsteek voor het accountantsberoep. Het verschaffen van zekerheid op basis van een objectief, kritisch en deskundig oordeel aan externe stakeholders is het enige dat ons onderscheidt ten opzichte van andere financiële en zakelijke dienstverleners. Het is ook de enige reden geweest om onze beroepstitel wettelijk te verankeren. Wanneer we dat inleveren, houdt de mkb-accountant op te bestaan.

Wij vrezen niettemin dat de agenda van Marianne ook door anderen wordt gedeeld, maar zorgvuldig geheim wordt gehouden. We zien het terug in tal van ontwikkelingen, vooral op het gebied van het onderwijs. Op subtiele wijze wordt de tweedeling tussen controlerende en adviserende/ondersteunende accountants steeds groter gemaakt. Waarmee de ratio van de fusie tussen NOvAA en NIVRA ook op losse schroeven komt te staan.

De heldere visie van Marianne van der Zijde dwingt ons allemaal om kleur te bekennen. Wij kiezen voor een andere route, waarin de mkb-accountant naast ondersteunende en adviserende rollen ook de mogelijkheid behoudt om zekerheid te verschaffen over financiële thema's. Dat gaat prima samen. Daar hebben wij per slot van rekening ook onze gedrags- en beroepsregels voor.

Daarmee hebben we nu twee heldere posities in het debat over de toekomst van het accountantsberoep. Wat ons betreft zou dit een essentieel agendapunt moeten zijn bij de visievorming op het beroep die de NBA nu initieert.

Deel dit artikel

f in

Marco Moling en Guus Ham zijn respectievelijk voorzitter en directeur van de Nederlandse vereniging van accountants en accountantskantoren (Novak), de belangenvereniging voor mkb-accountants.

GERELATEERD

DISCUSSIE | *Opinie* | 21 november 2022

Mkb-accountant: Waarheen, waarvoor?

De mkb-accountant (accountant-adviseur, AA) is de vertrouwensadviseur voor het mkb die zich bezighoudt met samenstel-, advies- en assurance-opdrachten, inclusief... →

DISCUSSIE | *Opinie* | 24 oktober 2022

Het mkb bestaat niet

Het begrip 'mkb' leidt regelmatig tot verwarring, ook onder accountants. Want wat moeten we met een reactie als 'de mkb-accountant voelt zich niet gehoord'? Terwijl... →

NIEUWS | 07 april 2022

Commissie MKB werkt aan duurzaamheid en compliance in mkb-praktijk

Een digitale tool moet accountants in de mkb-praktijk helpen bij het tijdig en goed inspelen op nieuwe wet- en regelgeving. Een nieuw onderzoekscentrum is gestart.... →

NIEUWS | 10 december 2021

NBA en SRA starten mkb-onderzoekscentrum

De Commissie MKB van de NBA, de SRA en het AC-scholenoverleg starten met een mkb-onderzoekscentrum. Dit centrum richt zich op strategische en inhoudelijke onderwerpen... →

MKB | 29 juli 2021

De Digitale Accountant: kansen en uitdagingen met informatietechnologie

Digitalisering en automatisering zijn twee, vaak hand in hand gaande, ontwikkelingen met een ongekende maatschappelijke impact. Zo ook voor de beroepspraktijk van... →
